

Het bestuurlijke vakmanschap van Pieter Smit

Henk Gossink

Pieter Smit is wethouder in Zoetermeer voor D66. Hij viel op in 'mijn' wethoudersgroep van 2006 als sfeermaker. Zo komt op zijn initiatief de wethoudersgroep nog steeds twee keer per jaar bij elkaar. Vorig jaar liep ik een dag stage bij hem. Op zo'n dag kijk je voortdurend naar de details van iemands handelen. Wat doet hij? Hoe werkt zijn bestuurlijke schakelkast?

Uit drie bijeenkomsten trek ik drie lessen:

- 1. Luisteren achter de komma;**
- 2. Gezaghebbend negeren;**
- 3. De ander laten schitteren.**

Luisteren achter de komma

De eerste bijeenkomst van die dag schuiven 'de mannen van het grondbedrijf' aan, een daadkrachtig gezelschap in strakke pakken. Allerlei transacties, grondposities en slepende kwesties passeren in korte tijd de revue. Het gaat razendsnel. Wat mij opvalt is dat het merendeel van het gesprek niet over geld gaat, maar over mensen, hun eigenaardigheden en hun belangen. Conclusies worden vaak in bijzinnen getrokken. Pieter luistert actief, stelt veel vragen en verbindt signalen uit eigen ontmoetingen aan het werk van deze groep ambtenaren. Dat doet hij vooral door aandacht te vragen voor saillante details. Pas in de concluderende fase neemt hij de leiding, wat gaan we doen? Hoe gaan we het aanpakken en wie pakt het op?

In de bijzinnen, achter de komma, gebeurt het. Na krap een uur duizelt het mij. Toch is de sfeer ontspannen. In dit segment van het lokale bestuur zit de duivel in de details en als je daarop stuurt, moet je luisteren achter de komma.

Gezaghebbend negeren

De kamer vult zich met diverse wethouders, projectleiders en beleidsmedewerkers verkeer. Het is een groot en onoverzichtelijk gezelschap dat zich buigt over een penibele kwestie: parkeerplaatsen in het centrum. Daarvan zijn er in een zwaar belast gebied veel minder beschikbaar dan gedacht. Dit probleem komt duidelijk niet uit de lucht vallen, hier zijn verschillende zaken behoorlijk misgegaan. Dit is op zijn minst zichtbaar aan één van de ambtenaren. Zijn hoofd staat op onweer en hij wil in dit gesprek duidelijk hebben hoe dit probleem heeft kunnen ontstaan.

Dat is niet de agenda van de bestuurders. Zij willen zo snel mogelijk tot een oplossing komen. Pieter is in zijn element en ik kan mij ineens voorstellen hoe hij als ME-commandant heeft opgetreden. Tot drie keer toe probeert de medewerker in kwestie aandacht te vragen voor het ontstaan van dit probleem. Steeds weer vangt hij bot. De laatste keer laat Pieter een korte stilte vallen en kijkt de

medewerker met een blik van verstandhouding aan. Een knap staaltje non-verbale sturing. De ambtenaar voelt zich gehoord en weet dat zijn gelijk even zal moeten wachten. Na amper een half uur verlaat het gezelschap de kamer. Pieter zit er ogenschijnlijk ontspannen bij.

De ander laten schitteren

Na een ontspannen lunchpauze buiten de deur, waarbij iedere hoek van het winkelcentrum een verhaal blijkt te hebben, schuift een actieve bewoonster aan; van het beleefde soort waar je beter geen strijd mee kan voeren. Haar probleem, grensgebieden tussen privétuinen van bewoners en de publieke ruimte in het park, blijkt juridisch buitengewoon complex. Een jonge juriste heeft de oplossing gevonden. Zij krijgt het woord van Pieter. Met vlekken in de nek voert zij het woord. In heldere bewoordingen doet zij de constructie uit de doeken. Pieter zit erbij en kijkt haar bemoedigend en trouwhartig aan. De vrouw van het bewonerscomité knikt tevreden. Zij toetst met een paar kritische vragen of haar probleem nu echt is opgelost. De juriste kan haar gerust stellen. Tevreden concludeert zij dat de gekozen oplossing haar goedkeuring heeft. De juriste straalt, de vlekken in haar nek zijn verdwenen. Pieter doet de bewoonster uitgeleide. We praten nog even na. Pieter spreekt nogmaals zijn vertrouwen uit in de gekozen oplossing en vraagt aandacht voor wat details in het vervolgtraject.

Op de terugweg van Zoetermeer naar Amsterdam bedenk ik mij dat alle momenten van deze dag eigenlijk ontspannen waren. Er was al steeds snel een plezierige sfeer. Toch is Pieter bij mijn weten geen confrontaties uit de weg gegaan. Het cliché luidt 'hard op de inhoud, zacht op de relatie', maar vandaag heb ik gezien dat dit akelig precies komt. Als iets eruit ziet alsof het geen moeite kost, dan weet je dat er een vakman (v/m) aan het werk is.

Pieter Smit, in 1963 geboren in Delfzijl, is sinds 2006 wethouder voor D66 in Zoetermeer. In zijn portefeuille zitten verkeer & vervoer, personeel & organisatie en grondzaken. Daarnaast is hij bestuurlijke trekker van het project 'Culturele as', een prestigieuze ontwikkeling in het centrum van Zoetermeer. Voor zijn wethouderschap was Pieter werkzaam bij de politie, laatst als chef bureau Verkeer en Operationele ondersteuning (met 120 fte). Zijn meest saillante nevenfunctie daar was pelotonscommandant bij de M.E.